

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

5602
12-2-19

Αθήνα, 12 Φεβρουαρίου 2019

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Δικαιοσύνης

Θέμα: «Ορισμός του βιασμού με βάση τη μη συναίνεση και όχι μόνο τη βία»

Στις 23 Ιανουαρίου 2019 το ελληνικό τμήμα της Διεθνούς Αμνηστίας ξεκίνησε εκστρατεία με αίτημα την αναθεώρηση του άρθρου 336 του ελληνικού Ποινικού Κώδικα και την τροποποίηση του ορισμού του βιασμού, έτσι ώστε αυτός να ορίζεται με βάση την απουσία συναίνεσης στη σεξουαλική πράξη.

Ο νομικός ορισμός του βιασμού με βάση την έλλειψη συναίνεσης αποτελεί αναγνωρισμένο διεθνές πρότυπο για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), που θεωρείται ως το πλέον ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο μέχρι σήμερα για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών, υποχρεώνει τα κράτη να ποινικοποιήσουν όλες τις μη συναινετικές πράξεις σεξουαλικής φύσης. Παρά το γεγονός ότι η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης έχει επικυρωθεί από αρκετά ευρωπαϊκά κράτη, η πλειοψηφία τους δεν έχει ακόμη τροποποιήσει τους νομικούς ορισμούς του βιασμού.

Τα τελευταία πέντε χρόνια, η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών (Committee on the Elimination of Discrimination against Women) κάλεσε πολλά ευρωπαϊκά κράτη να εναρμονίσουν τη νομοθεσία τους για το βιασμό με τα διεθνή πρότυπα, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, και να ορίσουν το βιασμό με βάση την απουσία συναίνεσης.

Μετά τη ψήφισή του από τη Βουλή, έγινε νόμος του κράτους η απόφαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Πρόληψη και τη Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας το Μάρτιο του 2018 (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης). Το νομοσχέδιο κυρώθηκε από την Ολομέλεια της Βουλής με ευρεία συναίνεση. Σύμφωνα με το άρθρο 36 αυτής της Σύμβασης: «Η συναίνεση πρέπει να παρέχεται εκουσίως, ως αποτέλεσμα της ελεύθερης βούλησης του ατόμου η οποία αξιολογείται στο πλαίσιο των περιστάσεων».

Έτσι ακριβώς ορίζεται ο βιασμός και στον ιστότοπο κατά της βίας των γυναικών του Υπουργείου Εσωτερικών και της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων

(womensos.gr). Στον ίδιο ιστότοπο, η ΓΓΙΦ διευκρινίζει για το ζήτημα της έλλειψης συναίνεσης στο σεξ: «Αν κάποιος χρησιμοποίησε σωματική βία ή σε απειλήσε προκειμένου να έλθει σε σωματική επαφή μαζί σου, τότε έχεις πέσει θύμα βιασμού. Δεν έχει σημασία αν δεν αντιστάθηκες σωματικά ή δεν ανταπέδωσες την επίθεση. Οι άνθρωποι αντιδρούν διαφορετικά σε μία επίθεση ή σε μία απειλή- κάποιες φορές με αντεπίθεση, κάποιες άλλες φορές με υποχώρηση ή και με μούδιασμα. Πολλά θύματα βιασμού κρίνουν – και έχουν δίκιο- πως αν αντισταθούν έντονα ή αντεπιτεθούν θα θέσουν σε κίνδυνο την ζωή τους. Επιπροσθέτως, ο γάμος ως συναισθηματική, κοινωνική αλλά και νομική δέσμευση δεν συνεπάγεται σε καμία περίπτωση και την προσωπική σου «δέσμευση» να ενδίδεις αδιαμαρτύρητα σε κάθε σεξουαλική απαίτηση του συζύγου». Και προσθέτει: «Το γεγονός ότι βρισκόσουν υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών ή αλκοόλ, ήσουν αναίσθητη ή κοιμόσουν δεν αποτελεί δικαιολογία για τον δράστη. Σε περιπτώσεις σαν τις προηγούμενες, εφόσον δεν είχες τη δυνατότητα να συναινέσεις, δεν συναίνεσες στην σεξουαλική πράξη και έχεις πέσει θύμα βιασμού».

Επειδή:

Με την κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης αναγνωρίζουμε ότι «οι γυναίκες και τα νεαρά κορίτσια συχνά εκτίθενται σε σοβαρές μορφές βίας, όπως η ενδοοικογενειακή βία, η σεξουαλική παρενόχληση, ο βιασμός, ο εξαναγκασμός σε σύναψη γάμου, τα εγκλήματα που διαπράττονται στο όνομα της ούτως-αποκαλουμένης «τιμής» και ο ακρωτηριασμός των γεννητικών οργάνων, τα οποία συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και των νεαρών κοριτσιών, καθώς και μείζον εμπόδιο στην επίτευξη ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών».

Σύμφωνα με πανευρωπαϊκή έρευνα του 2014, το 25% των γυναικών στην Ελλάδα έχουν υπάρξει θύματα σωματικής, σεξουαλικής ή ψυχολογικής βίας μετά την ηλικία των 15 ετών.

Κατά την κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης καταργήθηκε η άκρως αναχρονιστική διάταξη του άρθρου 339 παρ. 3 ΠΚ (μη άσκηση ποινικής δίωξης εάν μεταξύ του υπαιτίου αποπλάνησης ανηλίκου και του θύματος τελέστηκε γάμος).

Και κυρίως πως:

Το «όχι» στην Ελλάδα δεν είναι αρκετό για να αρνηθεί μια γυναίκα να συνευρεθεί σεξουαλικά με κάποιον –τουλάχιστον όχι από νομικής άποψης.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

Προτίθεται να αναθεωρήσει το άρθρο 336 του ελληνικού Ποινικού Κώδικα, έτσι ώστε ο βιασμός να ορίζεται και με βάση την απουσία συναίνεσης στη σεξουαλική πράξη, χωρίς φυσικά να παραβλέπονται οι αναγκαίες δικαιοκρατικές εγγυήσεις;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Παπαδόπουλος Χριστόφορος

Αθανασίου Αθανάσιος (Νάσος)

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αυλωνίτου Ελένη

Βάκη Φωτεινή

Βαρεμένος Γεώργιος

Γάκης Δημήτρης

Γεννιά Γεωργία

Γκαρά Αναστασία

Δανέλλης Σπυρίδων (Ανεξάρτητος Βουλευτής;)

Δουζίνας Κωνσταντίνος

Δρίτσας Θεόδωρος

Δριτσέλη Παναγιώτα

Ζουράρις Κωνσταντίνος

Θελερίτη Μαρία

Θεωνάς Ιωάννης

Θηβαίος Νικόλαος

Θραψανιώτης Εμμανουήλ

Ιγγλέζη Αικατερίνη

Καβαδία Ιωαννέτα (Αννέτα)

Καΐσας Γεώργιος

Καρά Γιουσούφ Αϊχάν

Καραγιαννίδης Χρήστος

Καρακώστα Ευαγγελία (Εύη)

Καρασαρλίδου Ευφροσύνη

Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)

Κουράκης Αναστάσιος (Τάσος)

Κουρουμπλής Παναγιώτης

Κυρίσης Γεώργιος

Λιβανίου Ζωή

Μαντάς Χρήστος

Μηταφίδης Τριαντάφυλλος

Μορφίδης Κωνσταντίνος

Μουμουλίδης Θεμιστοκλής (Θέμης)

Μπαλαούρας Γεράσιμος (Μάκης)

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Ντζιμάνης Γεώργιος

Ξυδάκης Νικόλαος

Παυλίδης Κωνσταντίνος

Πρατσόλης Αναστάσιος

Ρίζος Δημήτριος

Σαρακιώτης Ιωάννης

Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)

Σκούφα Ελισσάβητ (Μπέττυ)

Σταματάκη Ελένη

Σταμπουλή Αφροδίτη

Στέφος Ιωάννης

Στογιαννίδης Γρηγόριος

Συρμαλένιος Νικόλαος

Τριανταφύλλου Μαρία

Τσιρώνης Ιωάννης

Τσόγκας Γεώργιος

Φίλης Νικόλαος

Χριστοδουλοπούλου Αναστασία

Ψυχογιός Γεώργιος